

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.
Egy évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	8 . . .
Fél évre . . .	2 . . .	— . . .	— . . .
Negyed évre . . .	1 . . .	Egy óra . . .	1 . . .
Egy óra . . .	1 . . .	Egyes szám ára	4 fillér.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, január 29.

A képviselőházban ma folytatták a kereskedelmi tárca költségvetését. Az ülésen **Daniel** alelnök elnökölt. Az első szónok **Ágoston** volt, ki a javaslat mellett beszélt. **Molnár Jenő** pedig a javaslat ellen. **Serényi Béla** gróf a buzatermelés leszállítását sürgeti, a sertéskivitel csökkenését a huskivittel lehetne orvosolni.

Hegedüs miniszter a szónokok részletkérdéseire felelve, bizonyítani igyekszik, hogy a gyáripár a közös vámterületen is fellendül.

A német trónörökös kitüntetése.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, január 29.

Osbornéból jelentik, hogy **Edward** angol király a térdszalag rend lovagjává avatta a német trónörökös.

Elhunyt tábornagy.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, jan. 29.

Szt.-Pétervárról távirják: **Gyurkó** tábornagy hosszas betegség után meghalt.

Óriási vihar.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, jan. 29.

Londonból jelentik táviratilag, hogy a városban s a környéken tegnap óta óriási vihar dühöng. A vihar ez ideig is számos épületet rombadöntött.

Az angolok békét kötnek.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Pétervár, jan. 29.

A **Nowoje Vremjának** jelentik Londonból: **Viktória** királynő kevéssel halála előtt a délafrikai háború befejezését kívánta. Ezt a kívánságát a német császár jelenlétében fejezte ki s a császár késznek nyilatkozott arra, hogy Anglia és a burok közt a közvetítő szerepét elvállalja.

Viktória halála.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Róma, jan. 29. A szentszék elhatározta, hogy **Viktória** királynő temetése alkalmából sem tér el a hagyományos szokástól és ennél fogva nem fogja magát hivatalosan képviseltetni a temetésen, de **Eduárd** király koronázásakor megfelelően fogja magát képviseltetni.

Konstantinápoly, jan. 29. **Turkhan** basa volt külügyminiszter, **Karatheodory** basa, a szultán első tolmácsa és **Nazir** basa hadosztálytábornok ma Londonba utaztak, hogy a szultánt **Viktória** temetésén képviseljék.

London, jan. 29. El van ma határozva, hogy pénteken délután kezdődik a temetési szertartás. A **Viktória** holttestét szállító **Alberta** yacht nagy pompa közt fog **Osborne** Cowesba, **Portsmouth**ba indulni. **Harmincz** angol és több idegen hadihajó sorfala közt halad majd el a yacht.

A szerelem halottja.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Nagyvárad, január 29.

Fritsch Vilmos fővárosi kerületi eljáró 16 éves hadapród fia ma föbelötte magát. Az öngyilkos gyermek reménytelenül szeretett.

Tőzsde.

Budapest, 1901. jan. 29.

Holländer Adolf és **Fia** debreczeni termény kereskedő cég távirati tudósítása a mai budapesti árákról:

Déli zárlat:

Buza	1901. Áprilisra	7.49	7.50
	1901. Októberre	7.60	7.61
Rozs	1901. Áprilisra	7.30	7.31
Tengeri	1901. Májusra	5.05	5.06
Zab	1901. Áprilisra	6.08	6.10
Amerika 1 ¹ / ₈ olesóbb.			
Készáru üzlet valamivel olesóbb.			

Készülődjünk!

jan. 29.

Alig értek véget a képviselőválasztások oda át Ausztriában, a politika vezető férfiai a Magyarországon megajtendő választásokkal kezdenek foglalkozni.

Maga a parlament haldoklik. Kénytelen-kelletlen jelenik meg ott annyi képviselő, a mennyi az ülések megtartására szükséges. A hatvanhetedik kiegyezés óta most fog választani kilenczedszer képviselőket az ország.

A Deák-párt hét évig uralkodott a nemzetben. A Tisza-kormány tizenötig. **Tisza Kálmán** leköszönése óta negyedik kormánya van Magyarországnak. A Deák-párt alatt volt erős közjogi ellenzék: a függetlenségi és 48-as párt és a baloldal. A két párt együtt százötven főre ment. **Tisza Kálmán** szegre akasztotta közjogi elveit, s mint minden elvtagadó, ő harczolt a legelkeseredettebben régi elvei ellen.

Es daczára annak, hogy a Tisza-kormány alatt a függ. és 48-as párt újból száz és néhány főre szaporodott.

Az egyházpolitikai vita lezajlása után azoknak a tábora, a kik a nemzet függetlenségének kivívását tüzték életcélul, megapadt. Ma alig tesz ki számuk hatvanat.

Ma pedig a függ. párt programja nem is politika, hanem egyenesen életkérdése ennek a nemzetnek.

A függ. párt programjának kivívása reánk nézve kenyér kérdés. Ha Magyarország kivívja közgazdasági függetlenségét, akkor fennáll, megmarad, nemzet lesz tovább is. Ha nem, vége!

Ha nemzetünk még tovább is oda leend kötve az osztrák közösgy vonatójához, akkor elpusztulunk, szétzüllünk.

Már pedig egy koldus nemzet gyáva, egy szegény nemzet meghunyászkodó, — az nem mer homlokot ütni elnyomójával.

A közelgő választás van hivatva arra, hogy azok a kerületek, melyeknek polgáraiban még megdobbán a honfi szív, mostani közügyes képviselőik helyett oly férfiakat küldjenek a képviselőházba, akik nincsenek odaragasztva a hatalomhoz, hanem a haza függetlenségeért sikra metnek szállni.

A nemzet független érzelmi polgárai tehát mielőbb sorakozzanak, gyü-

lekezzenek s minden kerületben foglaljanak állást a független zászló mellett.

Tagadhatlan, hogy a parlamentáriszmus eszméje nagyotsúlyedte az utolsó választás óta. E súlyedésnek oka az a szabadelvű többség, melyet a kormány pénzen vásárolt össze.

Ez volt az oka s ez az oka ma is, hogy gazdasági kérdésünk még most sincs megoldva. Törvény és jog szerint nincs közönség, de ténylegesen megvan.

No hát ébredjétek atyámfiak, magyar testvérek! Most még nem késő! Még lehet segíteni az ország polgárságának a baján törvényes úton. A választások által. Ne hallgassatok a hivatalos emberekre. Ha a kormány közegei — legyenek azok bármily nagy urak — eljönnek hozzátok s a haza iránt tartozó köteleességek útjáról el akarnak tántorítani, verjétek ki őket mint hűtlen sáfárokat. Hisz ők a magyar haza és nem Ausztria polgárai. Cselekedjétek lelketek meggyőződése szerint s a haza mentve lesz!

Hentaller Lajos,
orsz. képviselő.

Sógorság, komaság.

Debreczen, január 29.

Beszéljünk leleplezetlenül. Ebben a kérdésben sem azért, hogy egyes esetekre nézve szenzációs leleplezésekkel szolgáljunk, hanem hogy, amennyire tőlünk kitelik, a közállapotok javulásához hozzájárulhassunk.

Az anya.

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Édes kis lányunkat lágyan öleled.
Sugárkoszoruban szép barna fejed.
Fényes gyönyörűség a szemed, az orcád,
Boldog anyaszíved egy egész mennyország

S én elnézek hosszan, kulesolom kezem!
Egy hő imádság a szívem, érzem.
Most érteni kezdem, bár túlzás a tette,
Ki a Szűzanyát az Ur mellé ültette.

Jánosi Zoltán.

Soror Angela.

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Irtá: **Radóné Erdélyi Nelly.**
(Folyt. és vége.)

Igen, egykor, régen ez volt az ő neve is, de milyen régen volt, hét hosszú, nehéz esztendő előtt.

Eddig félt egyedül lenni fájó gondolataival, foglalkozott folyton, mert bűnnek tartotta az elmélkedést, de most, most nem tudja magát kiszakítani gondolatai köréből. Oly édesen fájó: olyan szomorúan szép az emlékezés.

Arva leány volt; korán veszté el szüleit, s a zárdába nevelkedett 16 éves koráig. Megszerette a csendes életet, lelke megbá-

Alkalmul e sorokra ugyan a székes főváros törvényhatósági bizottságának legutóbbi ülésén történt választások egyik-másika szolgált, de azért azok még sem vonatkoznak csupán ez egyes esetekre, hanem egy általános kórra, mely talán sehol a világon nem dühöng úgy, mint éppen mi nálunk.

Való tény ugyanis, hogy valamint parlamentünket az inkompatibilitások súlyeszítik egy közönséges közkereseti társaság nivójára, úgy közigazgatásunknak megölő betűje a sógorság, komaság, pajtasság, illetve az ezen alapuló protekció.

Nem is való az, hogy közigazgatásunk azért rossz, mert nincsen rendszeres törvényünk, mely szabályozná. Van hát Isten e zsánerben is untilg elég törvény, kormányrendelet és helyhatósági szabályzat. Sőt azon kezdjük, hogy esetleg minden törvénynek élkü is jó lehet a közigazgatás, ha az azt kezelő tisztviselők kellő képzettséggel bírnak és lelkiismeretesen teljesítik a hivatalukkal járó köteleességeket. Hanem nálunk első sorban azért rossz a közigazgatás, mert jóformán csak dicséretes kivételképen fordítanak arra gondot, hogy szakképzett, lelkiismeretes tisztviselők alkalmaztassanak megfelelő hivatalokra, de rendszeren a vármegyei uralkodó családok esetetűi, a városi törzsfőnökök rokonait és a megyei vagy városi hatalmasok kegyenceit helyezik be a hivatalokba, akár értenek hozzá valamit, akár nem, akár adták jelet megbízhatóságuknak, akár nem.

Nem csupán a székes fővárosban, de szerte-szét e hazában, kevés kivétellel, nem ér semmit a hosszú szolgálat, a már kipróbált szakértelem és megbízhatóság. Meggörnyedhet a munka terhe alatt bárki, szor-

rátkozott a gondolatlalt, hogy Isten szolgálatára szenteli életét.

Azonban rokonai erős rábeszélésére, — remegő szívvel bar, — elhagyta a zárdát. A kisvárosban, a hová került, csakhamar körülrajongták; szende szépsége ünnepeletté tette. Folyton körülvettek, hizelegtek neki.

Igy ismerkedett meg Mindszenythy hadnagygyal.

Az ifju rajongó szeretettel vette őt körül, távol tartotta magát a léha ifjaktól; nem bókolt, nem hizelegedett, de tanácsosal, segítséggel látta el a tapasztalatlan gyermeket, folyton nyomában volt, szóval szerette, mint finom lelkü egyének szeretni tudnak.

És a leány? Ő öntudatlanul is érezte, hogy szereti, mint egy ártatlan lelkületű leány, ábrándos, első szerelmével csak szeretni tud. Nem gondolva világgal, nem a jövővel, szerette, mert érezte, hogy szeretnie kell!

De az évek multak.

A leányka már két évvel idősebb lett. És füléhez jutottak a rágalom: az irigység rut hangjai...

Ekkor felébredt benne a — nő!

— Mi lesz velem, Anti, — kérdé ilyenkor kétség és bu között, — mi lesz velem?

És ha ilyenkor valaki feléje hajolt; megfogta a kezeit: reá nézett azokkal a

galmas lehet, mint az igavonó állat. Ha megürül egy jobb állás, melyre munkásságánál és becsületességénél fogva méltán igényt tarthat, még sem ezt fogják megválasztani, ha vele szemben valamely befolyásos megyei, vagy városi urnak a rokona, vagy kegyence lép föl versenytársnak és legyen bár ez a rokon vagy kegyenez notórius kártyás, tudja bár az egész világ, hogy soha komolyan nem dolgozott, hogy elprédálta az apja után reá hagyott vagyont és csiripeljek bár a verebek, hogy nem is könyit ahhoz a hivatalhoz, a melyre megválasztatta magát: azért mégis ő lesz meg és a kinek nem tetszik, az mehet panaszra a herköpáterhez, az sem segíthet semmit a befolyásos egyénnek vagy klikknek akarata ellen, sőt hisz éppen azért helyezik el valamely zsiros jó hivatalba, mert másképp nem tud boldogulni, mert tönkrement ur, akinek csak illik sinekurát adni, hadd legyen meg a „kenyere” és természetesen, hozzá egy kis peccsenye is

Ha a rüt protekció e gyermeket még valami irnoki vagy dijnoki állásba segítene, hát Isten neki. Ott nem árthatnak legalább, ha nem is mozdíthatják elő a közigazgatás szekerének járását. De többnyire éppen olyan hivatalokba helyezik, ahol pénzt kezelnek, ahol tehát intézkedések helyes vagy helytelen voltától függ ezer és ezer polgár üdve, jóléte és becsületességüktől a közpénzek, az árvák pénzeinek biztonsága. Miután azonban soha sem tanultak semmit és mután saját vagyonukat is könnyelműen elherdálták: szinte önként következik, hogy vagy tudatlanságukban, vagy a vagyonukat elgazdálkodott urak göggyében, fonák intézkedéseket tesznek és a más vagyonával csak úgy bánnak el, ahogy a sajátjukkal

csodás erejű, mély szürke szemekkel, azután azt kérdezte tőle minden válasz helyett, „Magdám, — szeret?” Oh, ilyenkor feledett rágalmat, feledett jövőt, feledett mindent, csak szeretett és hitt.

Aztán egy levél akadt kezébe. A szigorú apa levele. Kitagadással fenyegeti egyetlen fiát, ha azt a lilium-arcu koldus leányt nőül veszi.

Családjá nem ismeri többé; vagyonát, tisztí rangját elvesziti és — állott a levél végén gunyosan, — úgy boldogulj szerel-maddal.

A leányt borzasztó sejtetem szállotta meg. Hiszen ő ezt az ifjut szerenesétlenné teszi. Hogyan? Megfossza az apát egyetlen fiától; a fiut kitegye az apai átoknak; a rokonok gunyja, a világ megvetésének, megfossza vagyonától, melyhez bölesójétől szokva. — Mindezt ő érte, csak és csupán ő érte?

Hátha ő nem képes mindezt kárpótolni, mi lesz akkor? akkor?

— Nem! — mondta a leány, és egy hatalmas elhatározás fogamzott meg lelkében! — Szeressem-e — kérdé önmagától?

— Jobban, mint valaha, — adta meg önönmaga a választ.

— Nos hát ha szeretem, akkor tudok érte áldozatot is hozni, nagyot, méltót szerelmemhez!

— Őpedig elfelejt; nőül veszi majd azt a kis olasz contessát, ki, — mint atyja

elbántak, könnyelműen, le nem mondva eddigi uri passzióikról.

Nagyon természetes azután, hogy a közigazgatás rossz és hogy minden pillanatban hallani valamely sikkasztásról, okmányhamisításról, mely itt vagy amott előfordult. És a ki figyelemmel kíséri az ilyen eseteket, reá fog jönni arra, hogy az ilyen büntetteket a legkritikább esetben követte el az olyan tisztviselő, ki a díjnoki, vagy irnokai pályán kezdte és a maga szorgalmával küzdötte fel magát magasabb és jobboldalmazóbb állásra, hanem többnyire az olyan protezsált egyén, a ki egyszerre lett pénztárossá, ellenőrré, főszolgabíróvá vagy ügyészé.

És mert ez állapotokat ismeri mindenki, azért nincsen is kedve senkinek, aki igaz képzettséggel és jellemmel bír, a közigazgatási pályára lépni, mert számtalan élő példa bizonyítja neki napról-napra, hogy ismeret és jellem nem elégségesek a boldogulásra, hogy előnyben részesül a protezsált egyén, a toladó stréberség.

Csinálhatnak garmadával jobbnál-jobb közigazgatási törvényeket. Addig még sem lesz jobb nálunk a közigazgatás, amíg az a nagy magyar nyavalya, a protekció, ki nem mulik, úgy, hogy hirmondója se maradjon. Akkor azután kevesebb törvényvel is jobb lesz az állapot a polgárra, a népre nézve.

Színház.

Réthy Laura vendégszereplése.

Az este ismét zsufozott ház gyönyörködött Réthy Laura, a bájos vendégszereplő diva Verusában. Valóban, egész érde-

irta, — csak érte és általa él . . . talán még boldogok is lesznek! Elfeleli, egészen elfeledi őt!

És — és — visszavonult a zárdába; fájo szívének itt keresett megnyugvást, feledést — és hiába.

Ime: most a sors elégtételt ad neki. Magda az „Ő” leánya.

És ő nevelje fel Magdát, és pótolja neki az anyját, a mindenható szeretet által! Ujult erővel támadtak fel emlékei, rémülve látta: érezte, hogy még most is sajog, fájo a seb, melyet oly gyakori buzgó ima és könyhullatás között feledni vágyott.

De ő erős lesz; ne tudja meg senki, hogy ki ez a Soror Angela; senki, még „Ő” sem, hiszen nem volna elég lelki ereje vele szemben, érzé, hogy még most is; örökké szereti! . . .

De nem, nem, a szép Magda meghalt, régen . . . ő csak egy egyszerű zárdanővér, csak az és semmi más.

— Soror Angela, a fejedelemnő hivatalja, — jelenti egy szogálattevő apácza. A nővér erőt vesz magán és a leánykával együtt megindulnak.

— A leányka atyja óhajt veled beszélni — szölt a főnöknő, — menj! leányom!

Soror Angela, egész testében megremegett! Tehát mégis ki kell állania a tűzpróbát; hát mégis. mégis . . . hát neki soha-

kes képe van pár napja a színháznak, minden hely tömve közönséggel. És milyen közönséggel?

Debreczen színejava volt ott az este is, hogy lábai elé rakja a kitünő művésznőnek hódolatát s bámulatát. Mert megérdemli a tömjénezést Réthy, ki örül, hogy a kedves debreczeni közönség előtt mutathatja be a ragyogó tehetségét.

Meg is mutatta ezt tegnap, a mikor a Verus édes-kedves kupléi közzé beszúrt egy újat, egy legkedvesebbet. Ez a kis kuplé így hangzik:

Bucsuzni kéne már ma
De én ezt nem teszem;
Nehéz megválni tőled,
Te kedves Debreczen.
Oh régi jó közönség!
Oly boldoggá tevél,
Hogy van szíved könyvében
Számomra pár levél.
Bucsuzom bár a színlapon,
Még visszatart direktorom.
— Egy kis ámitás, egy kis számítás,
No meg ilyen telt ház is
Kell hozzá . . .

Az est másik sikerét Környey aratta, ki mint a mult előadáskor, most is igen ügyesen oldotta meg szerepe nehézségeit. Karaacs nem volt eléggé diszponálva, míg Bárdos, Nagy Gyula és a Szigeti helyett beugrott Breznai szépen megállották a helyüket.

A rendezésnél ezuttal meglehetősen nagy felületességet tapasztaltunk.

Réthy marad.

A nagyközönség tüntető szeretetnyilvánításától és kéréseitől indítatva Réthy Laura

sem lesz nyugalma, nincs irgalom számára, nincs könyörületelesség?

A fejedelemnő távozott, a nővér egyedül maradt. Kétségbeesetten huzódott meg egy fülkében, szemei segélyt kérően tapadtak a szemben levő „Mater Dolorosa” képre. Halálos fájdalom marezangolta elgyötört lelkét . . . Oh én Uram, Istenem, — rebegi — csak most ne hagyj el, csak most adj erőt!

— Soror Angela, Soror Angela! — hangzott a szomszéd szobából egy édes, csengő gyermekhang. Magda hangja volt, ki kiosont atyjához és elbeszélte eddigi élményeit, Soror Angeláról beszélt.

— Oh, milyen szép! — mondá édes ösztinteséggel — szép, mint egy angyal, jó, mint egy angyal! De várj csak, apácskám, majd mindjárt behozom őt!

És Soror Angela csak azt tudta, azt érezte, hogy két kis kéz megragadja és vonzza-vonzza ellenállhatatlanul és ő követi gépiesen, mintegy félálomban, nem néz fel, olvasóját görcsösen szoritja kezébe és áll némán, szóltanul, egy élő, szenvedő, szomoruan bájos „Mater Dolorosa!”

— Lásd, apácskám, ez az én édes Soror Angelám! Ugy-e, fogsz szeretni, mint igérted, úgy mint jó anyám? Ugy-e igen, édes Soror?

— Igen — rebegi halkan a nővér — szeretni foglak, mint jó anyád, gyermekem. Azután erőt véve magán: letekintett.

ujból két este lép fel színházunkban; esütörtökön a Rip van Vinklében énekel, pénteken este pedig Szép Heléna czimszerepét játssza. Érdeklődéssel nézünk két újabb szereplése elé, annál is inkább, mert ez alkalommal a könnyebb zsánerű operettekben fogjuk nagy tenetségét megismerni.

Színészházasság.

Érdekes színészházasságot jelentenek Temesvárról. Az ottani szintársulat énekesnője. Szende Anna, ki pár év előtt a debreczeni szintársulat tagja volt, a nagokban házassági frigyre tép Stoll Károlylyal, a ki jelenleg a kolozsvári színház rendezője.

Mattasics-Keglevics főhadnagy és Kóburg Lujza.

— Szenzációs leleplezések. —

Az „Esti Ujság” legutóbbi számában a müncheni „Sturm” című radikális folyóirat nyomán az állítólag ártatlanul elítélt Mattasics-Keglevics főhadnagy ügyéről a következő szenzációs dolgokat írja:

A hercegnő (Kóburg Luza) többször megvallotta, hogy a váltókat nem Mattasics-Keglevics, hanem ő hamisította; a főhadnagy nem is tudott róla. A hercegnő semmi áron sem akart beleegyezni, hogy az ő bünéért azt büntessék és bélyegezzék meg, a kit ő szeret s a ki ártatlan a dologban. Ha a főhercegnőt meg nem fosztják szabadságától, akkor kikiabálta volna a világba, hogy a főhadnagy ártatlan, ezt a világraszóló botrányt azonban ki kellett kerülni: Tehát kiadták a jelszót:

— Bolondok házába vele!

Mattasics—Keglevics és a hercegnő

— Magda, Magdám! — hallja még a halálra kimerült nővér a sikolyt és csak azt érzé, látja, hogy térdre hullott előtte valaki; megragadta mindkét kezét, csókkal halmozza el kezét, ruhája szegélyét, beszél hozzá halkan, édesen, mint egykor, oly igen, igen régen . . .

Ime, a viszontlátás hét év után. És ő felismerte hangjáról, tekintetéről.

— Soror Angela behunyta szemeit. Nem tudja kivonni a kezét; édes, boldog mosoly vonul végig arcán!

Oh, hogy tépné le testéről a lemondás adta komor öltözékét, fátylát: mint vetné el olvasóját: hisz az hazugság, álnok szemfényvesztés; nem illeti őt meg . . . Ő nem a szigorú zárdanővér többé . . . Ő csak egy nő, egy gyöngé nő, aki szeret, még most is, örökké szeret! . . .

Boldogság, szerelem után vágyódik!

Bent a kápolnában bűnbánatra esengetnek. „Memento mori” hangzik át a pap intő szava, komoran, sötéten!

Soror Angela eszmél — a lelki küzdelem elmúlt: kötelelességérzett győzött; Emberfeletti erővel nyugalmat színtel; kivonja kezét az előtte térdeplő férfi kezéből. Bűnbánóan hajtja meg szép fejét s mintha minden fájdalmát egy szóba önteni akarná, rebegi megadással, lemondással az ima újból felhangzó, komor szavait:

„Memento mori!”

Nizzában voltak, amikor megmutatták Mattasicsnak a hercegnő váltóit és cselzásokat tettek neki arra, hogy ő lesz a bűnbak. A főhadnagy erre nyomban otthagya a hercegnőt és Lobórba, Horváthországba utazott nevelőapja birtokára. A hercegnő nemsokára utána ment.

A főhadnagy ekkor beadta a tisztirangról való lemondását s kérte, hogy sürgősen intézzék el. Azt akarta, hogy a pört polgári törvényszék előtt tárgyalják, ne katonai törvényszéknél, a melynek pártatlanságán a nyilvánosság nem örökösök.

Bécsben ebben az időben nem is sejtették még, hogy Kóburg Lujza a kedvesénél van Lobórban. A herceg ügynökei még nem fődöztek fel őket, csak a budapesti újságok vezették őket nyomra. A herceg akkor leküldte Lobórba ügyvédjét, Bachrach dr.-t, aki azóta kormánytanácsosi címet kapott. Egy bécsi detektívet is adtak melléje, annak a kíséretével utazott az ügyvéd. Az volt a küldetésük, hogy hatalmukba ejtsék a hercegnőt, nehogy nyilvánosan megvallhassa bűnösségét.

Ez a feladat azonban nem volt könnyű. A hercegnő állig fölfegyverezte a kastély eselődését s az erőszakos betörés okvetellen vérfürdővel végződött volna. Kénytelenek voltak tehát más eszközhöz fordulni. Beküldték a főhadnaghoz egy jó ismerőset, egy igen ismert személyiséget azzal az ajánlattal, hogy szökjön meg a hercegnőtől s fogadja el azt az ötvenezer forintot, amit erre a célra följajlanak neki. A főhadnagy büszkén visszautasította ezt az ajánlatot s újabb kísérletet tett arra, hogy a katonai törvényszéket elkerülje.

Kérvényt adott be felülvizsgálatra való jelentkezéséért. Tonkovics dr. zlatári ügyvéd megígérte neki, hogy megsürgeti a dolgot, föltéve, hogy a főhadnagy engedelmessé fog a katonai hatóság felszólításának, amely őt Zágrábba fogja hívni. Minthogy az ügyvéd teljes biztosítékot vállalt Mattasics Keglevics személyes szabadságáért, a főhadnagy beleegyezett ebbe. A hercegnővel együtt elutazott Zágrábba és a Pruckner szállóba szállt. A hercegnő az első emeleten lakott a főhadnagy a másodikon.

Az első napon nem történt semmi, a második napon azonban a katonai hatóság elfogatta Mattasics-Keglevicsét. Alig vitték be a börtönbe, frakkos, fehér nyakkendő urak, a bécsi detektívtől kísérve, betörték a hercegnő szobáiba, kirántották az ágyból és megakarták kötözni. Csak a társalkodónő határozott felszólítására álltak el durva szándékuktól.

A hercegnőnek a férfiak jelenlétében kellett felöltözködni s arra is kényszerítették, hogy aláírjon egy okiratot, a melyben hajlandónak mondja magát arra, hogy egy időre az őrnök házába menjen. Ennek a nyilatkozatnak az aláírása után hallatlanul erőszakos módon megragadták a hercegnőt lehurcolták egy kocsiba, a mely a kapu előtt várakozott, és a pálya udvarra vágattak, ott az egész társaság egy udvari

kocsiba helyezkedett el és egyenest Bécsbe utazott.

Bécsbe érkeve, Obersteiner magántanár felső-döblingi elmegyógyító intézetébe hajtottak, Obersteiner, a ki igen becsületes ember, hallani sem akart az épelméjű hercegnő felvételéről, csak egy udvari adjutáns többszörös közbenjárására engedett a kényszerítésnek. Jutalma nem is maradt el. Nemsokára rondes tanár lett a bécsi egyetemen.

NAPI HIREK.

Kuplék.

A I a R é t h y.

Láttunk hát végre divát,
Művésznőt, istenit,
Kinek elbűvöl hangja,
Játéka felhevit.
Hoffmann-ban trilla eseng,
Mi kell egyébb? No hát:
Verus kuplét mond s Náni
Danolva esekot ad.
Büvös világ, hová vezet,
Naponta több az élvezet.
Egy kis ámitás, egy kis számítás,
No meg nagy tehetség is
Kell hozzá . . .

S esodás dolog, a telt ház
Mily kapzsi, mily fukar,
Gyönyörködik bár mindig,
Hódolni nem akar.
Ujjong ugyan, tapsol sokat,
De hát ez mind mit ér,
Ha nincs, mi fő, ha nincsen
Koszoru vagy babér?
De majd Heléna vagy Lizett
Tán sok koszuert siet.
Egy kis ámitás, egy kis számítás,
No meg erszény — nyitás is
Kell hozzá . . .

S direktorunk, ki immár
Maga is elhivé,
Hogy társulata gyöngé
S ez itt a nagy bibé:
Nosza, sok pénzt szerezni
Siet, lőt-fut sokat,
S hogy szük kasszája teljen,
Im művésznőt hozat.
Se tulszerény, se nem hia
Komjáthy ur a „jó fiu”.
Egy kis ámitás, egy kis számítás,
No meg szép közönség is
Kell hozzá . . .

Gáz.

Személyi hir.

K u n Árpád dr. Mezőtur polgármestere és N á d a s Gyula állami főállatorvos tegnap állami mének vásárlása végett Debreczenben időztek.

Páholyok a fehér bálra.

A nagy érdeklődéssel várt fehér bálra, amelyet tudvalevőleg szombaton este a Bika

szálloda disztermében tartanak, családi körülmények miatt két páholy megüresedett. Az érdeklődők a rendező bizottságtól megszerezhetik.

Égzengés — télen.

Ma hajnalban s korá reggel érdekes természeti jelenségben lehetett és volt részük azoknak, kik nem alusznak át a nappal. Reggeli hét—nyolcz óraker megdörrent az ég, megeredtek a csatornák és a leghevesebben kezdett esni a záporosó jéggel vegyest. Csodálatos tünemény ez, melyet rég idők óta nem tapasztaltunk. Az érdekes zápor különben csak rövid ideig tartott s a mily gyorsan jött, oly gyorsan távozott.

A rendőrség figyelmébe.

Több oldalról hangoztatott kívánságnak teszünk eleget, mikor a rendőrség figyelmébe ajánljuk a Kossuth-utczán és a Bika előtt táborozó fiakkeresek szemtelen viselkedését. A középső korzón tisztességes ember nem sétálhat el anélkül, hogy bosszantó gorombaságokat ne hallana. Kétszeres pláne a bosszuság, ha hölgy kíséretében megy valaki előttük. No hiszen, van akkor mit hallgatniok ezeknek a szegényeknek! A legtrágább megjegyzések, a legtriviálisabb gorombaságok, náluk szokott frivol közhelyek gyönyörködtek az arramenők füleit. S nem is szólhat nekik az ember, mert e megjegyzéseket csak egymás között teszik. Jó volna ezen a dolgon segíteni talán olyanformán, hogy a hivatalos közeg erélyesen, büntetés terhe alatt felszólítaná a közetközsiséget megbotránkozató fiakkereseket a szemtelen viselkedés abbanhagyására.

Éjszakai csendélet.

Az éjszaka, úgy tizenegy óra tájt, a Reáliskola utczán három erősen bepálinkázott atyafi rémitő ordítóást vitt véghez, úgy hogy a téli hideg daczára megnyílt egy-egy belső ablakablak s az üvegen át hálóingos alakok kísérték élénk figyelemmel a három koma garázdálkodását. Először csak ököltre mentek, majd erősen kezdtek duhajkodni s az esőtől felázott havat pirosan festette meg. Különösen egyiköjük, Varga Ferenc napszámos adta meg a verekedés árát, mert félig bezuzott aggyal esett a földre. Két társa kiknek nevét nem sikerült eddig kitudnunk, nyomban elszaladt a viadal színhelyéről. Az összetört Vargát egy arra menő uri ember fogta fel s vezette a Csokonai utczába, a hol Varga lakik.

Vesztett kutya garázdálkodása.

Egy kóbor veszett kutya borzasztó garázdálkodásáról ad hirt huszti (Mármarosm.) tudósítónk.

Tizenhat ember életéről van szó, melyeknek mindegyikén kisebb-nagyobb sebet ejtett a veszett kutya foga.

Mult héten történt ugyanis, hogy a zsidó talmudistákat az istentiszteletről hazafele menve megtámadta egy kóbor kutya. A megrémült fiuk futásnak eredtek s ekközben egynéhányan elestek. A kutya nekiugrott a földön fekvőknek és mindeniken ejtett egy-egy veszedelmes harapást, majd a futók után vetette magát és hetet közülök meg-

harapott. A veszedelmes állatot csak másnap sikerült elpusztítani és addig 16 embert mart meg. A szerencsétlenül járt embereket még az nap felvitték Pestre a Pasteur-intézetbe, hol mindeniket azonnal beoltották. Már néhányat ki is engedtek közülök, kiken kisebb mérvű sebet ejtett a veszedelmes állat, de nagyobb része még kezelés alatt áll.

Járvány Máramarosban.

Máramaros-Szigetről írják: Máramaros-megyében erősen pusztít a difteritisz járvány. Néhol skarlát is dul. Különösen nagy a veszély az ökörmezői járásban, a hova a belügyminisztérium Bucsányi J. járványorvost küldte ki a veszedelmes járvány megszüntetése érdekében. Szigorú óvintézkedést rendeltek el az egész vármegye területére.

Seefried bárók Magyarországon.

Báró Seefried, aki tudvalevőleg Erzsébet főhercegnőt, irányunk unokáját bírja nőül, Porubszky Jenő pozsonyi kir. táblai tanácselnök lipótmegyei kies fekvésű szép villáját hetvenezer koronáért megvette, ugyan ott a vadászati jogot is bérbevenni óhajtja. Ez iránt Rózsahegy város képviselőtestülete még nem határozhatott, mivel virilis tagjainak felszólamlással megtámadott névjegyzéke még nem jogerős. A báró nagyon siettetni a dolgot, mert neje a főhercegnő, a nyarat már Rózsahegyén akarja tölteni, s augusztusban úgy hiszik, már ott fog neki kelepelni az a bizonyos gólyamadár.

Meglopta az édes apját.

Kellemetlen meglepetés érte tegnapelőtt viradóra G á c z i Márton kun-szentmártoni gazda embert. Éjszaka ugyanis, míg ő a boldogok álmát aludta, valaki elemelte lajbijának a zsebéből 470 koronát tartalmazó bugyelárisát. A károsult gazda feljelentésére a csendőrség is nyomozni kezdte az ismeretlen tetteseket s ma meglepő eredmanyre jutott. Kiderült t. i. hogy a tolvajlást maga a károsultnak a fia követte el. A tolvaj fiut elfogta a csendőrség.

A nazarénus.

Megbecsülhetetlen parancsa van a nazarénus hitnek; eltöltja hiveit bortól, pálinkától. Marunyak József a legrészegebb emberek között tartozott addig, míg át nem tért a nazarénusok táborába, a kik nem csak a korezmázásról szoktatták le, de valóságos fanatikus apostolt csináltak belőle. Egész sereg embert szerzett már meg az új hitnek, csak éppen azzal nem boldogult, a ki pedig legközelebb állott hozzá: a feleségével.

Még odáig sem tudta vinni az asszonyával, hogy elmenjen vele az ő templomukba.

— Én a magam hitét vallom, huzódkozott tegnap is, a mikor Marunyak megint magával akarta vinni.

— Már pedig vagy jössz velem, vagy nem mégy sehova, erősködött a buzgó nazarénus.

— Én a mi templomunkba megyek, kereste elő az asszony az imádságos könyvét s indulni akart.

Marunyak azonban rázárta az ajtót s elkeseredésében a templom helyett a korezmába tévedt, a honnan csak a világos reggel vetette haza. A reneórség éppen akkor szabadította ki az asszonyt a fogságából s Marunyakot vitte a kapitányságra.

Miért zárta be a feleségét? vallatta a kapitány az embert,

— Az ur látta mit tettem, felelt kentes hangon a nazarénus.

— Elakart pusztítani, vádaskodott rá az asszony.

Hogy mondhat ilyent az urára?

— Nekem nem uram, csak úgy élünk együtt.

— Halja, mivel vádolják?

— Hallom, de előbb hallja az Ur, én neki akarok szolgálni.

— Hát mit akar tulajdonképpen?

— Azt, hogy ne mehessen a templomba, ha hozzánk nem akar jönni.

— Más célja nem volt.

— Az Ur tudja, kezdte megint Marunyak, a kit a kapitány valláselleni kihágás miatt négykoronára pénzbüntetésre ítelt.

— Megnyugszik az ítéletben?

— Megnyugszom az Ur szavával s ki is fizetem alázatoskodott Marunyak s még oda kint is citálta a bibliát;

— Tűrjed békességgel a méltatlanságot.

Köszönetnyilvánítás.

Siehermann Ede elhalálozása alkalmával koszoru megváltás címén Kovács Ákos urtól a szegény gyermekek téli felruházására 20 kor. vetünk, mely adományért fogadjunk a nemes adakozó halás köszönetünket. Dr. Popper Mór isk. elnök. Darvas Izidor isk. pénztárnok.

Véres kardpárbaj.

Löcsén, e hó 24-én véres kardpárbaj volt. T e l l é r y Gyula hírlapíró és S z i n a y Gyula törvényszéki joggyakornok, a hajdu bősziroményi kerület országgyűlési képviselőjének fia állottak szemközt egymással. A párosviaskodásban Szinay halántékán és orrán, Telléry pedig felső karján sérült meg. A párbaj után a felek kibékültek.

Tengerbe lökött asszony.

Fiuméből írják: Tegnap este egy kikötő ör a Mária-Terézia molón egy férfit és egy asszonyt látott sétálni. Egyszerre segítségkiáltást hallott és látta a mint a férfi beletaszította az asszony a tengerbe. A férfi elfutott, az asszonyt kihúzták a vízből, de már akkor halott volt. Még az éjjel letartóztatták a megfuladt asszony férjét, egy szabómestert, a ki három hónap óta kereset nélkül van. Azt hiszik, hogy ő taszította a feleségét a tengerbe.

Toilette-próba a bíróság előtt.

Nem mindennapi jelenet készül a newyorki törvényszék előtt. A Gould-dinasztia egyik vagyonos, de kevésbé gavaléros természetű hölgytagja: Howard Gould felesége egy tíz szakértő urból álló jury előtt fog felpróbálni egy női toilette-t, a melyért valami 300 forint járna, de a mit Gould asszony nem akar átvenni, mert azt mondja, a ruha el van rontva. A szabónő, a ki ezt a költséges öltözetet szállította, ebben csak kibuvót lát a fizetés alól, bírói kézbe vitte a mely úgy döntött, hogy Gould asszony szakértő jury előtt próbálja fel a ruhát és ez a jury fogja megmondani, hogy használható-e a ruha vagy nem? Mint a bizalom jelét felemlítjük, hogy a bíróság, számolva azzal az eshetőséggel, hogy Gould asszony szándékosan olyan fűzőt fog felvenni, mely természetét kiforgatja természetes formájából, elrendelte, hogy a próba alkalmával azt a vállfűzőt kell az alperesnek felvennie, a melyet a szabónő fog magával hozni.

Választmányi ülés.

Vettük az alábbi meghívót: Meghívó a „Zion” debreczeni betegsegélyző egyesületnek (saját helyiségében: főpiacz 63. földszint) 1901. évi január hó 30. délután 1/2 órákor tartandó választmányi ülésére. Tárgysorozat: — 1. J e l e n t é s ügykezelésről. 2. Jelentés decz. havl. pénztárforgalomról. 3. Jelentés az 1900 II. félévi gyógyszerfogyasztásról. 4. Az 1901. évi választási lajstrom bemutatása. 5. Választási bizottság kiküldése 1901-re. 6. Dr. Ujlaki ügyész lemondása folytán, ügyész választás.

Gyász és üzlet.

Kalmárnép volt mindig a britt. Nem tagadja meg magát most sem, a mikor királyasszonya ravatala körül áll egy egész nemzet. Megfogant lelkükben az érzés, a mely kötelességükké tette az angoloknak, hogy fekete ruhában járjanak a gyász jeléül. Ma-holna, azonban itt van már a tavasz, a ruhakereskedők üzletei tele vannak lenge tavaszi öltözetekkel.

S ezek most mind a szabók nyakán maradjanak? Elhatározták tehát az angol ruhakereskedők és szabók, hogy az új királyhoz, a ki nekik különben régi jóakarójuk, folyamodnak, hogy ne engedje népét olyan hosszú ideig gyászolni.

Hadd vesse le ki-ki a fekete ruháját s vegyen magának tavaszi öltözetet. Ha pedig éppen tovább akar gyászolni az angol, huzzon fekete szalagot a karjára. A szokatlan felségfolyamodásról egyéb részleteket nem közöl veünk londoni tudósítónk.

Szerencsétlenül járt püspök.

Bogisich Mihály püspököt súlyos szerencsétlenség érte. Esztergomból írják, hogy a püspök ma mikor a lakásáról a főszékesegyházba ment, z sikos uton elesett és könnyebb agyrázkódást szenvedett.

Krüger beteg.

Amsterdamból szenzációs hírt hoz a táviró. Krüger erős láz gyöttri. Napok óta rosszul érzi magát, de mert mindig keveset törődik magával, meg se kérdezte orvosát, hogy van-e valami baja. Ma azonban ágyba döntötte a láz. Délután állapota rosszra fordult, három tanár konziliumot is tartott fölötte.

Krügeret odaadóan ápolják környezőtének meghitt emberei, a kik a legrosszabától féltik az agg elnököt.

A méregkeverő bűnhődése.

Palánkán tegnapelőtt virradóra Mityin Bozsity Szavéta 60 éves kuruzslóasszonyt meggyilkolva találták lakásán. A meggyilkolt nemcsak falujában, hanem messze vidéken mint híres javasasszony volt ismeretes. Lakásán egész halmozva a hozzá forduló asszonyok és leányok számára. Bozsity Jovánne is igénybe vette a kuruzsló nő segítségét, de a dolog olyan szerencsétlenül ütött ki, hogy a páciens néhány napi szenvedés után meghalt. Bozsity csak a felesége halálos ágyán tudta meg, hogy Mityin Szavéta okozta az asszony szerencsétlenségét.

Ekkor azt mondta a kuruzslóasszonynak: Ha a feleségem meghal, te sem fogsz élni. Mikor aztán az asszony tényleg kiszünetelt, az elkésredett férj még az éjjel fölkereste Mityin Szavétát, s fölköltötte, hogy jöjjön a feleségéhez. A vénasszony gyanutlanul bocsátotta be Bozsityt, de ez ekkor torkon ragadta és egy baltával kettéhasította a fejét. A gyilkosság után a holtat bevonszolta a szobába, az ajtót kívülről rázárta, aztán pedig hazament és intézkedett a felesége eltemetése iránt. Másnap reggel, a mikor a gyilkosságra rájöttek, a gyanu rögtön Bozsityra hárult, mert többen hallották Bozsity fenyegetéseit. Nem is tagadta a gyilkosság elkövetését, csupán arra kérte a vizsgálóbíró, hogy addig ne zárassa el, míg a feleségét el nem temették. Ezt a kérését azonban nem teljesítették.

Az angol clubb estélye.

Debreczen, január 29.

Az eddigi szokástól eltérőleg matinée helyett theaestélyiel egybekötött hangversenyvel örvendeztette meg tagjait és pártolót a helybeli angol clubb.

A szerencsésen választott idő díszes szes közönséget vonzott. A beteg elnök helyét Dr. Öreg J. tanár töltötte be, üdvözlővét az egybegyűlt közönséget. A programot Csiky L. tanár felolvasása vezette be. Érdekes élményekkel szórakoztatta a felolvasó az előadás zamattaságában gyönyörködtető közönséget.

Z a l a y Emma kisasszonyban egy nagyon érdekes, tehetséges énekesnőt ismertünk meg. Schumann „Mondnacht” című dala után, Tóth Árpád bájos, idyllikus „Szelemi dal-át” énekelte. Az énekesnőnek jól iskolázott, minden fekvésben szépen csengő hangja, mindkét dal interpretálásában kitűnően érvényesült. T ó t h Árpád, kit eddig csak mint előadót ismertünk, most mint zeneszerzőt üdvözljük teljes elismeréssel.

Majd a clubb legangolabb tagjának, Dr. Glück József urnak a felolvasása tartotta függőben a közönség érdeklődését. A temperamentumos előadó, marktvaini modorban tartott felolvasásával élénk derűtséget kelte, kiemelte szellemes feljegyzései révén a felzúgó tapsokat.

Méltó befejezésül Berger Mórné urnő zongorajátéka adott alkalmat arra, hogy őt mint szólóművésznőt méltathassuk. Billians játékával könnyedén győzte le az előadott magyar irályu Rhapsodia nehézségeinek technikai részét; a themavezetés dinamikai hatást igénylő másik részével is, nő léte, fényesen küzdött meg. A lelkesült tapsokra Schumann Liszt „Erlkönig”-jét adta ráadásul.

A program utolsó két száma közbejött akadályok miatt elmaradt.

A Hangverseny folyama alatt a mindig fáradhatatlan titkár, Komlóssy Miklós, intézkedése alapján a szomszéd könyvtárteremben theához terítették. Szívélyes angol meghívására a jelenlevők kivétel nélkül theához ültek és kedélyes társalgással fejezték be a sikerült estélyt,

Dúr és Moll.

A hatalmas királynő és a szürke muzsikus.

január 29.

A „nagy” királynő halálán van. Ezt a megrendítő hírt viszi világra millió dróton a villám. Nagy lesz az izgalom mindenfelé. A diplomaták munkája megakad, az udvarmesterek a részvétávirat szövegezésén törnek és ezer kis újságíró elmédek hangulaton és meghatottságon, a melylyel méltó mód adhassa tudtára a nagy publikumnak: Meghalt a „nagy királynő!”

Halálán van egy másik ember is.

Kies olasz városka szállodájának egyik szobájában tusakodik a halállal egy öreg, megrokkant ember. Se nem király, se nem földi isten, kinek millió ember az „alattvalója”, száz szolga parancsainak hódoló teljesítője. Szürke művész ember, a ki egy hosszú életen át „csak” muzsikált. Munkása volt a zenének. Igaz, hogy a kiválóbb fajtából való. Abból a fajtából, a melynek csudás a tehetsége is, a munkakedve is. Amde „csak” szürke muzsikus volt. S ime mégis a szálloda előtt szomorú emberek sokasága tiszteletteljes esőndben éjszaka is, nappal is, epedve lesi az orvosok ajkáról a hírt: Hogy van a mester? Ezt lesi el fojtott lélegzettel egy nagy nemzet és a többi kulturvilág sok ezeryi tagja, a kiket mogihletett az a szürke muzsikus, mindmind a haldokló benső barátjának érzi magát, pedig soha sem látta, sohasem beszélt vele.

A kaszás ember nem tréfál. Meghalt a királynő is, meghalt a szürke muzsikus is.

Irják a nekrológokat. Az egyikről ezt: „Viktória dicsőségesen uralkodó, nagy királynő volt.” Miért? Mert Anglia, az ő uralkodása alatt a valóban nagy kulturnemzetek sorába lépett.

Művészet, szellem, gondolat: ő alatta tettek nagygyá Angliát.

Mialatt uralkodott, éltek és dolgoztak Darwin, Spencer, Carlyle, Ruskin stb. Megvan. Nagy volt az a királynő, mert mialatt élt, mások nagyot alkottak. A hatalmas királynő dicsősége mások munkájának a visszénye.

Verdi melódiai azonban itt zsongnak körülünk. A színházból hazaviszi a nép és gyaluaszatnál, műhelyben, gyárban zengi a dalt, a melyet Verdi munkája a lelkebe lopott.

Tudjuk-e már, mi ad igaz nagyságot, igaz dicsőséget?

Tudjuk-e már, hogy véglemzésben minden gazdagságnak, minden dicsőségnek egyedüli forrása a munka?

S ezért maradandóbb a szürke muzsikus dicsősége.

A dohányfüst ellen.

jannár 29.

Egy bálozó anya figyelemreméltó föl-szólalást ír nekünk a bálónál divatos nagy dohányfüst ellen. Általános szokás ugyanis, hogy a mikor a hölgyek éjféltán a fülledt bálteremből az étkező termekbe mennek vacsorázás végett, ott már akkor szinte rágni lehet a dohányfüstöt, ami azután még szaporodik elannyira, hogy vacsora után már opálszínű minden.

Még rosszabb ez az állapot ott, ahol a bálterem nincs jól elkülönítve az étkező helyiségektől, mivel ott a dohányfüst a terembe is beszívódik s éjjel után már ott is nagy a dohányfüst. A hölgyek a kik nincsenek úgy hozzászokva a nikotin-ködökhöz, mint a férfiak, ettől a szokástól rendkívül sokat szenvednek s itt lenne már annak az ideje, hogy ettől az istenesapástól is megkímélje őket a férfiak lovagiasága, nem is beszélvén az egészségi szempontokról.

A bálozó anya azt a valóban szerény indítványt teszi, hogy a rendezők szünet előtt ne engedjék meg legalább az étkező termekben a dohányzást; de mi azt gondoljuk, leghelyesebb volna a bál egész folyása alatt külön dohányzó és étkező terembe számüzni azokat az urakat, akik Bockot, Upmant, Alvarezt, Clayt stb. elébe teszik a hölgyeknek és nem tudnak lemondani a dohányzás a gyönyöreiről.

Ezzel persze valamelyest megcsappanna a hölgyek számára föntartott étkező termekben az udvarlók száma, azonban ugy sincs nagy köszönet azoknak a gentlemaneknek az udvarlásában, akik a szivarozást az udvarlás elébe teszik.

Annyi bizonyos, hogy ez a kultur-reform nem ártana.

A gigerli és a huszárhadnagy.

január 29.

Azok, akik történetek kieszelésével foglalkoznak, hőseikül nagy e öszeregettel választják a huszártiszteket. És ezt okosan teszik, mert az a történet, amelyben egy csinos, vakmerő, esetleg ötletes huszár szerepel, a romantikus kisasszonyok előtt félig-meddig sikerült szerelmes vers, melynek a hatása mindig van.

Ha most már a délezeg huszárral szemben holmi kinyalt gigerli áll, akkor a történet már két okból érdekes.

Először azért, mert a huszár diadalt arat, a gigerli pedig mint neveltséges figura hagyja el a harc színterét.

Az ilyen megoldás aztán mindenkinek tetszik, mert abból a költői igazságszolgáltatás nem hiányzik. Nos, hát most olyan történetről kezdünk a fővárosban beszélni, melyben egy gigerli s egy huszárhadnagy fordul elő.

B. szintén egy előkelő étterem, amely kisasszonyokkal, urhölgyekkel, katonatisztekkel, és uraságokkal van tele, akik nem sokkal azelőtt még színházban voltak. Az asztalokat mindenütt megszállták s csakis egy olyan asztal van, amely mellett egy ur magában ül.

Ez az ur: gigerli. Diszes, előkelő s immár a fogát piszkálja, tul a vacsorán.

Egyszerre csak kinyílik az ajtó s egy magas, csinos, fess huszárhadnagy jelenik meg, aki némi tájékozás után a gigerli asztalához veszi útját s a mellé leül. A huszár se nem szól, se nem köszön, sem engedelmet nem kér, hanem egyszerűen helyet foglal, amihez föltétlen jussa van. A gigerli azonban megszólal s a közeledő pinczérhez intézi szavait. Annak mondja, hogy ez már mégis neveletlenség s hogy vidéki kores mában szokás köszönés és engedelem kérés nélkül más asztalához tolokodni. Az étteremben e perczen véletlenül csönd van s a gigerli kinyilatkoztatását mindenki hallja. A kisasszonyok, a katonatisztek, az urhölgyek és a nraságok. És mert mindenki tudja, hogy a sértés a huszárhadnagyot illeti, általános érdeklődés támad, Mi fog történni?

Milyen arányu lesz a botrány?

De hát semmi sem történik. A huszár úgy eszelepszik, mintha mit sem hallott volna és szeletet rendel, meg egy üveg pezsgőt. Most már a közönség ámulni kezd, a katonatisztek pedig összesugnak.

Am hiába. A huszárhadnagy jóízűen falatozik és eszik, a gigerli pedig, akinek hosszú orra és kiálló hegyes álla van, még jobban fölfujja magát. E közben az étteremben sok minden előadja magát s a cigány is játszik, de azért a közönség mégis a huszárt, meg a gigerlit nézi. Később mikor a huszár megvacsorált s a pezsgőnek végére járt, a fizetőpinczért hívja és fizet. Azután öltözködni kezd — s a keztyűjét is felhuzza.

Mikor pedig mind ez megtörtént, hirtelen a gigerli elé áll, a ki gúnyosan mosolyog.

A huszár az egyik kezével a gigerli orát, a másikkal pedig az állát fogja meg. És a míg az orát fölfelé huzza, addig az állát lefelé nyomja, aminek természetes következménye az, hogy a gigerli szája kinyílik és táva marad.

Mikor pedig a helyzet ilyen, akkor kissé meghajol s a gigerli szájába pök. A következő pillanatban a bokáját összeesapja, haptákba áll, szalutál és elmegy, a mivel a történet is véget ér.

Hogy hal meg a párizsi nő?

január 29.

A vidám Charlotte pezsgős üveggel a kezében halt meg. Ő volt a legkikapósabb leánya a könnyüvéru világnak, az igazi párizsi veréb, a ki a Montmartreből került ki, miután mint modell, egész csapat ifju festőnek és bohém művésznek a fejét elcsavarta.

Ekkor lépett Charlotte a Boulevardra. Fiatalon, szépen, elragadó széke fejjel és tüzes sötét szempárral, melyek minden szívet lángra gyújtottak. Éjjeli tanyájának egyszerre ő lett az „enfant terrible“-je. A legpikánsabb chansonokat ő énekelte, a legizgatóbb kánkánt ő tánczolta, tréfái, gúnyos éleci ellenállhatlanul hatottak. De volt egy szenvedélye a pezsgő!

Értett hozzá, hogyan kell egy üveg pezsgőt „én cig seos“-ahogy a párizsiak mondják — egy hajtásra kiinni, Minél többet ivott, természetesen annál vigabb és pikánsabb lett.

Ha Charlotte jött, a „Maltres d' hotel“ meglehetősen dörzsölték a kezüket: az ő

megjelenése egész battéria habzó bor mozgósítását jelentette.

De a pezsgő is ölte meg a vidám Charlotte-ot. A sok ivás és éjjelezés mellbeteggé tették. Csakhogy Charlotte nem akarta, mint egy második kaméliás hölgy, betegágyon heverve kilehelni könnyelmű lelkét.

Három nappal ezelőtt megint ott volt a kedvenc helyén, inni kezdett, Hirtelen fölemelkedett, magasra tartotta a habzó pezsgőpohárt és felkiáltott:

— „Igy hal meg egy párizsi nő!“

Egy hajtásra kiitta a poharat, ezután összeesett és meghalt.

CSARNOK.

A Szenkovics dohányja.

Írta: Kovács János.

Nagy léptekkei mérte Gergő bácsi az ámbütust. Öblös pipájából úgy ontotta a füst felhőket, akár egy lokomobil. Közben megállt, fűrkésző pillantást vetett a kertbe, azután vállait vonogatva, ismét tett egy pár lépést, miközben halkán, alighallhatóan morgogta:

— Phérgja i esháre! (Szabadíts meg a gonosztól.)

Es erre a fohászzkodásra nagy oka volt Gergő bácsinak. — Tudatosan-e avagy véletlenül — miért kutatám? — ezuttal rossz fát tett a tüzre az öreg ur, s most tühegyen lesi, hogy mikor csap rá a prkulies fináncz képeben.

A dohányosa ugyanis jóval nagyobb területet foglalt el, mint a mennyire az ő engedélye szölt.

Észre is vette ő ezt mindjárt, de nem volt lelke a gyönyörű plántákat kipusztítani. — Most meg ime, nyakán vannak a finánczok . . .

— Szenkovics ur! — szölt hivatalos komolysággal a szemlész — úgy látszik, hogy hiba van a kréta körül . . .

Gergő bácsi megfordult s az előbb még aggodalmas arczáról, mintha eltűntek volna a felhők, szinte derűlten kérdezte:

— Baj volna fiam, baj?

Jól szemügyre vette a fiatal szemlést, akinek az arca is tetszett neki, de még inkább az, hogy magyar volt, ilyen finánczot még nem látott Gergő bácsi.

— A dohánytábla — folytatta a fináncz — hosszában tizenkét, szélességében pedig hat saggal nagyobb, mint a mennyire az engedély szölt . . .

— A fránya palánta hogy elterjeszkedett! Bizony Isten, fiam, nem tehetek róla . . . bizonykodott az öreg ur, miközben észrevette, hogy a szemlész, egészen belemerült a pipája nézésébe.

— Itt még lehet valamit csinálni — gondolta Gergő bácsi, azután megadással, mint aki már ugys számot vetett magával, megkérdezte a szemlést:

— Hát aztán nagy baj volna a dologból fiam?

— Na, majd meglátjuk, Szenkovics ur, nem vagyunk ám embernyuzók, de hát a mi muszáj, muszáj! . . . Most azonban vegyük fel a jegyzőkönyvet . . .

— Persze, persze — de hát azt a protokolumot ebéd után is ráérnénk megcsinálni . . . fiam . . .

A szemlész olyan mozdulatot tett, mint aki tisztában van vele, hogy „hányat ütött az óra“, rögtön észrevette, hogy az öreg

runak némelyes puhító szándékai vannak, a miket az ebédnél akar keresztül vinni, némi kis szabadkozás után elfogadta hát a meghívást, de erősen hajtogatta magábau:

— De az eszemen nem jár z tul, öreg! . . .

Az ebéd igen jó hangulatban folyt le. Csak hárman vettek részt benne. Gergő bácsi, a leánya Katicza, egy nyulánk termető, de telt idomu igazi örmény szépség és a szemlész, aki amilyen böbeszedü volt az ebéd elejen, éppen olyan hallgataggá vált a vége felé, egyre azon vette magát észre, hogy tekintetét ott feledte a kisasszony mandulaszemeiben . . .

— Szokott e pipálni fiam, kérdé a házigazda ebéd végeztével . . .

— Köszönöm alássan. Szenkovics ur!

— No no, egy pipával csak kiski . . .

Éire az öreg ur felállt, odament a kasztenhoz és kivett belöle egy művésziesen faragott ezüst kupakos tajtékpipát, megtöltötte és odanyujtotta a szemlésznek:

— Erre gyujtsón rá, fiam! . . .

A szemlész szöt fogadott, de aztán nem tudott betelni a pipa szemlélésevel.

— Gyönyörü egy jószág — jegyezte meg végül. Ilyet ritkán lehet látni.

— Familiáris jus — felelte az öreg ur

— még a nagyapám nagyapja kapta. Valamelyik Báhoryé volt annak idején. Ugy volt a fiam, hogy a magyar sohase tudott veszteg maradni, ha nem pusztította a török, meg a német, egymás hajába kaptak, pusztították egymást.

Azt a Báhoryt is idehurezolták a szamosujvári tömlöczbe, s hogy meg ne szokhessen, megfojtották . . . Töle maradt volna ez a pipa . . .

— Gyönyörü egy jószág mondhatom!

— Én már nem is testálok senkire — mondá az öreg ur — legfeljebb, valami jó embernek ajándékozom . . .

Az utóbbi szavakat olyan hangon mondta az öreg ur, hogy könnyü volt megérteni belöle a ezélezást, mire a szemlész sietett megcsinálni a jegyzőkönyvet és pedig az öreg ur teljes meglegedésére. Aztán szépen összehajtogatta, letette az asztalra, egyben bucsuzkodni kezdett.

Az öreg ur pedig fogta a pipát és óvatosan megtörölve, vissza tette oda, ahonnan elővette s mintha valami hirtelen eszébe jutott volna, érthetetlen szavaat motyogva, ki-ohant a szobából, magára hagyva a szemlést Katiczával . . .

— Vége köv. —

Városi színház.

Holnap szerdán jan. 30-án:

Három pár czipő.

Életkép 3 felv.

I^a hasított

tölgyfa szőlőkaró

2 mtr. hosszúságban mindenkor és minden mennyiségben kapható

Bing Mór és Társa

nagykarolyi fatelepen.

Szöllő birtokosok, kik a borászati és szöllőszeti felügyelőségtől egy-egy waggon rakomány szállítására igazolványt nyernek, ezrenként 1.50 korona szállítási kedvezményben részesülnek.

Meghívó.

Az Alföldi Takarékpénztár Debreczenben r-t
kebelében működő

„Hitelrészecs Csoport“

1901. január 31-én délután 3 órakor
az intézet helyiségében tartja

II. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. tagtárs urak tisztelettel meghívattak.

Tanácskozás tárgyai :

1. Az üzlet eredményéről szóló választmányi és felügyelő bizottság jelentései.
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése,
3. Két felügyelő bizottsági tag választása.
4. Választmány, felügyelő bizottság és tisztviselők jutalmazása.

Szántó Győző

A „Hitelrészecs Csoport“ elnöke.

A „Hitelrészecs Csoport“ állása :

Hitel állomány :	1899. decz. 31.	145.200 — K.
	1900. decz. 31.	246.100 — K.
Biztosítéki alap :	1899. decz. 31.	7360 — K.
	1900. decz. 31.	13.480 — K.
Tartalék alap :	1899. decz. 31.	1550.90 K.
	1900. decz. 31.	4115.09 K.

Szives tudomásul!

Saját termésű, tiszta

természetes ó-borok

Szent-Anna pusztá homoki
szőlő telepünkről.

Literes palaczkokban :

Fehér asztali	80 fillér
Rizling	92 „
Veres asztali 98-ról	80 „
Veres Kadarka 98-ról	1.20 „
Asztali siller	70 „
Nagy burgundi siller	92 „

Palaczkokért 16 fillér letét.

Hordó számra való vételnél megfelelő engedmény.

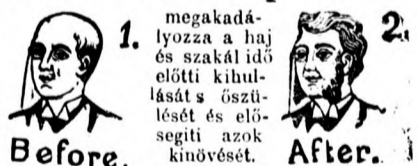
Kaphatók a termelő

Szabó Lajos fiai cégégnél

Debreczen, Tisza palota
valamint

Geréby Fülöp Utódai uraknál.

Doctor Krizsló József-féle
valódi angol

Tannochininpomáde

1. megakadályozza a haj és szakál idő előtti kihullását és elősegíti azok kinövését.

2. Egy tégelyt bérmentve szállít az öss. eg. előleges beküldése mellett 3 koronáért

Chief-Office 48, Brixton-Road, London S.W.

Az utalvány címzendő

Apotheke A Thierry' Balsam-Babrik
Pregradában, Rohitsch-Savanyukut mellett.
Nagybani vételnél megfelelő engedmény.

Meghívás.

Az Alföldi takarékpénztár Debreczenben
részvénytársaság

XXVIII-ik évi

rendes közgyűlését

1901. évi február hó 10-én délelőtt 10 órakor
saját üzleti helyiségében tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívattak.

Az igazgatóság jelentése az intézet irodájában 1901. é. február hó 1-től az érdekeltek által megtekinthető.

A tanácskozás tárgyai :

1. Az igazgatóság jelentése a zárszámadásokkal és nyereségyelosztása iránti javaslattal.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Két kilépő igazgatósági tag helyének választás utáni betöltése.
4. Három felügyelő bizottsági és két póttag választása.
5. Sorshuzás utján 4 kilépő választmányi tagnak megválasztása.

Meghívás.

Az érmelléki takarékpénztár

1901-ik évi február hó 17-én, d. e. 9 órakor

Székelyhidon, a takarékpénztár üzlethelyiségében

XXVIII-ik

rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tárgyai :

1. Igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
2. Az 1900-ik évi zárszámadás és mérleg előterjesztése.
3. 892 kor. értékű 6 db. váltó és 290 kor. értékű 2 db. kötelezvény leírása.
4. Tiszta nyereség felosztása.
5. Jótékonycélokra fordítandó összeg felosztása.
6. Az alapszabályok értelmében szükségessé vált következő választások u. m. :
a) Elnök
b) Alelnök mint vezérigazgató
c) 5 igazgatósági rendes tag
d) 5 igazgatósági póttag
e) 3 felügyelő bizottsági rendes tag
f) 2 felügyelő bizottsági póttag választása.
7. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes megválasztása.

Figyelmeztetés.

1. A közgyűlésen szavazataikat csak azon részvényesek érvényesíthetik, kik saját neveikre szóló és a közgyűlést legalább 30 nappal megelőzőleg neveikre átírt részvényeiket személyesen vagy meghatalmazott részvényes társaik által a közgyűlés megnyitása előtt az igazoló bizottságnak bemutatják.
2. Az évi mérleg ez az erre vonatkozó iratok az intézet helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Az igazgatóság.

Üzleti könyvek,
csinos kiállításban, erős kötésben, igen

jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.